

III пленум праўлення Саюза пісьменнікаў СССР

11 мая ў Маскве пачаў сваю работу III пленум праўлення Саюза пісьменнікаў СССР. Пленум адкрыў Н. Федін. З уступным словам выступіў першы сакратар праўлення Саюза А. Суркоў.

Акцыяўнае рашэнне XX з'езду партыі, сказаў ён, абдычалася і абдычаецца ў атмасферы высокага народнага дасягнення, што робіцца партыяй і ўрадам, у атмасферы мацнага маральна-палітычнага адзінства савецкага многанароднага грамадства.

Наша літаратура, працягнуў А. Суркоў, з дня свайго нараджэння развілася як сапраўды народная літаратура, якая заўсёды была непарўна звязана з жыццём народа.

Тав. Суркоў у сваёй прамове гаварыў аб вялікай увазе, якую ўдзялае рэдакцыя савецкай літаратуры Камуністычнай партыі, яе Цэнтральны Камітэт, накіроўваючы намаганні літаратараў на рашэнне важнейшых задач на ўздыме нашай ідэалагічнай работы, на ажыццяўленне палітычнага камуністычнага будаўніцтва.

У калектыўным дакладзе сакратарыята праўлення Саюза пісьменнікаў «Аб некаторых пытаннях развіцця савецкай літаратуры пасля XX з'езду КПСС», пастаўлена аб абмеркаванні палітычнага характару сучаснага становішча нашай літаратуры, вызначэння тых задач, якія ставяць перад савецкімі пісьменнікамі.

У дакладзе гаворыцца аб тым жыццёвым уплыве на развіццё савецкай літаратуры, якое аказвала і аказвае Камуністычная партыя.

У цэнтры даклада пастаўлены некаторыя праблемы абмяжвання развіцця нашай літаратуры.

Час, які праішоў пасля XX з'езду КПСС, гаворыцца ў дакладзе, адзначаны напружанай і вострай барадбай за павышэнне ідэя-мастацкага ўзроўню савецкай літаратуры.

Сучаснасць заняла пераважна месца ў літаратурнай творчасці, у тым ліку і ў такіх брацкіх літаратурах, як грузінская, армянская, узбекская, для якіх было ўдзялена некаторае захаванне далейшым мінутам.

Каштоўнасць многіх новых твораў у тым, што яны праўдліва паказваюць савецкага чалавека—будаўніка і амагара, праўдліва адлюстроўваюць пераходы, якія прыходзіць пераходзіць савецкім людзям.

Сутнасць асноўнага працысу ў літаратуры пэрыяду пэрыяду ўздымаецца да барадбай за ўмацаванне і развіццё сацыялістычнай дэмакратыі, за павышэнне творчай актыўнасці народных мас, якая ўзнікае з найбліжэйшай прыроды нашай літаратуры.

У дакладзе падвяргаюцца крытыцы некаторыя творы апошняга часу, аўтары якіх, закранаючы важныя і вострыя тэмы жыцця, часамі дапускалі сур'ёзныя ідэяльны памылкі, аднабакова паказвалі нашу рэчаіснасць. Гэта адносіцца да рамана В. Дудніна «Не хлеб адзіны», апавядання Д. Граніна «Уласная думка», апавядання А. Ішана «Рычкі», верша М. Алігер «Самае галоўнае», пэзмы С. Кірсанава «Сем дзён тыдня».

На першым пасяджэнні пленума ўспрэчку па дакладу сакратарыята праўлення Саюза пісьменнікаў СССР «Аб некаторых пытаннях развіцця савецкай літаратуры пасля XX з'езду КПСС». На пасяджэнні выступілі многія пісьменнікі. В. Закруцін, М. Бэман, Міро Турсун-зада, у прыватнасці, падвергі сур'ёзнай крытыцы дзейнасць арганізацыі маскоўскіх пісьменнікаў, якая не правяла неабходнай патрабавальнасці да творчасці асобных літаратараў, не дала прынцыповых адказаў некаторым слабым і ідэяльным твораў.

Д. Даматоўскі прывёў правільнасць крытычных заўваг у адрас праўлення Маскоўскага аддзялення Саюза пісьменнікаў, ён расказаў удзельнікам пленума аб рабоце і творчых планах маскоўскіх літаратараў.

В. Кочатэў—галосны рэдактар «Літаратурнай газеты»—гаварыў у сваім выступленні аб той задачы, якую павінна адтрымаць «Літаратурная газета» ў прапаганда савецкай літаратуры. Важная задача газеты, сказаў ён,—заціць правільную прынцыповую пазіцыю ў адносінах да літаратуры. Прамоўца падверг разказ крытыцы другі асобны «Літаратурнай Моеквы», у прыватнасці, ён ссылаўся на апошнюю частку трылогіі В. Каверіна «Адкрытая кніга». З вострай крытыкай работ сакратарыята праўлення Саюза пісьменнікаў СССР, даклала сакратарыята і ўступнага слова А. Суркова выступіў С. Муханаў.

На пасяджэнні пленума выступілі таксама М. Шагінін, А. Чанюскі, Ш. Шамнураў, Л. Янін, Е. Букаў, А. Дымшчыц, С. Рагімаў, міністр культуры СССР Н. Міхайлаў, Н. Федін.

У пасяджэнні пленума прыняў ухвалу сакратар ЦК КПСС П. Н. Паспелаў.

У пасяджэнні пленума прыняў ухвалу сакратар ЦК КПСС П. Н. Паспелаў.

У пасяджэнні пленума прыняў ухвалу сакратар ЦК КПСС П. Н. Паспелаў.

У пасяджэнні пленума прыняў ухвалу сакратар ЦК КПСС П. Н. Паспелаў.

У пасяджэнні пленума прыняў ухвалу сакратар ЦК КПСС П. Н. Паспелаў.

У пасяджэнні пленума прыняў ухвалу сакратар ЦК КПСС П. Н. Паспелаў.

У пасяджэнні пленума прыняў ухвалу сакратар ЦК КПСС П. Н. Паспелаў.

У пасяджэнні пленума прыняў ухвалу сакратар ЦК КПСС П. Н. Паспелаў.

У пасяджэнні пленума прыняў ухвалу сакратар ЦК КПСС П. Н. Паспелаў.

У пасяджэнні пленума прыняў ухвалу сакратар ЦК КПСС П. Н. Паспелаў.

У пасяджэнні пленума прыняў ухвалу сакратар ЦК КПСС П. Н. Паспелаў.

У пасяджэнні пленума прыняў ухвалу сакратар ЦК КПСС П. Н. Паспелаў.

У пасяджэнні пленума прыняў ухвалу сакратар ЦК КПСС П. Н. Паспелаў.

У пасяджэнні пленума прыняў ухвалу сакратар ЦК КПСС П. Н. Паспелаў.

У пасяджэнні пленума прыняў ухвалу сакратар ЦК КПСС П. Н. Паспелаў.

У пасяджэнні пленума прыняў ухвалу сакратар ЦК КПСС П. Н. Паспелаў.

У пасяджэнні пленума прыняў ухвалу сакратар ЦК КПСС П. Н. Паспелаў.

У пасяджэнні пленума прыняў ухвалу сакратар ЦК КПСС П. Н. Паспелаў.

У пасяджэнні пленума прыняў ухвалу сакратар ЦК КПСС П. Н. Паспелаў.

У пасяджэнні пленума прыняў ухвалу сакратар ЦК КПСС П. Н. Паспелаў.

У пасяджэнні пленума прыняў ухвалу сакратар ЦК КПСС П. Н. Паспелаў.

У пасяджэнні пленума прыняў ухвалу сакратар ЦК КПСС П. Н. Паспелаў.

У пасяджэнні пленума прыняў ухвалу сакратар ЦК КПСС П. Н. Паспелаў.

У пасяджэнні пленума прыняў ухвалу сакратар ЦК КПСС П. Н. Паспелаў.

са, якая ўзнікае з найбліжэйшай прыроды нашай літаратуры.

Аб неабходнасці ўмацаваць увагу пісьменніцкай грамадскасці да работы з малымі пісьменнікамі гавараў А. Макараў (Масква).

М. Сіманаў (Масква) прымкнуў памылкова некаторых сваіх выказванняў на пытанніх літаратуры і ўнёс прапанову праўле аб рабоце праўлення ЦП.

На пасяджэнні выступілі таксама С. Міхайлаў (Масква), В. Овечкін (Курск), В. Озераў (Масква), С. Орлоў (Ленінград), Н. Рыленкаў (Смаленск), М. Самалю (Растоў-на-Дану), Т. Жарокаў (Базахстан).

У рабоце пленума прыняў ухвалу камітат у члены Праўлення ЦК КПСС і сакратар ЦК КПСС Д. Т. Шапілаў.

16 мая на пасяджэнні пленума працягваліся спрэчкі па дакладу сакратарыята праўлення Саюза пісьменнікаў СССР «Аб некаторых пытаннях развіцця савецкай літаратуры пасля XX з'езду КПСС». На пасяджэнні выступілі многія пісьменнікі. В. Закруцін, М. Бэман, Міро Турсун-зада, у прыватнасці, падвергі сур'ёзнай крытыцы дзейнасць арганізацыі маскоўскіх пісьменнікаў, якая не правяла неабходнай патрабавальнасці да творчасці асобных літаратараў, не дала прынцыповых адказаў некаторым слабым і ідэяльным твораў.

Д. Даматоўскі прывёў правільнасць крытычных заўваг у адрас праўлення Маскоўскага аддзялення Саюза пісьменнікаў, ён расказаў удзельнікам пленума аб рабоце і творчых планах маскоўскіх літаратараў.

В. Кочатэў—галосны рэдактар «Літаратурнай газеты»—гаварыў у сваім выступленні аб той задачы, якую павінна адтрымаць «Літаратурная газета» ў прапаганда савецкай літаратуры. Важная задача газеты, сказаў ён,—заціць правільную прынцыповую пазіцыю ў адносінах да літаратуры. Прамоўца падверг разказ крытыцы другі асобны «Літаратурнай Моеквы», у прыватнасці, ён ссылаўся на апошнюю частку трылогіі В. Каверіна «Адкрытая кніга». З вострай крытыкай работ сакратарыята праўлення Саюза пісьменнікаў СССР, даклала сакратарыята і ўступнага слова А. Суркова выступіў С. Муханаў.

На пасяджэнні пленума выступілі таксама М. Шагінін, А. Чанюскі, Ш. Шамнураў, Л. Янін, Е. Букаў, А. Дымшчыц, С. Рагімаў, міністр культуры СССР Н. Міхайлаў, Н. Федін.

У пасяджэнні пленума прыняў ухвалу сакратар ЦК КПСС П. Н. Паспелаў.

У пасяджэнні пленума прыняў ухвалу сакратар ЦК КПСС П. Н. Паспелаў.

У пасяджэнні пленума прыняў ухвалу сакратар ЦК КПСС П. Н. Паспелаў.

У пасяджэнні пленума прыняў ухвалу сакратар ЦК КПСС П. Н. Паспелаў.

У пасяджэнні пленума прыняў ухвалу сакратар ЦК КПСС П. Н. Паспелаў.

У пасяджэнні пленума прыняў ухвалу сакратар ЦК КПСС П. Н. Паспелаў.

У пасяджэнні пленума прыняў ухвалу сакратар ЦК КПСС П. Н. Паспелаў.

У пасяджэнні пленума прыняў ухвалу сакратар ЦК КПСС П. Н. Паспелаў.

У пасяджэнні пленума прыняў ухвалу сакратар ЦК КПСС П. Н. Паспелаў.

У пасяджэнні пленума прыняў ухвалу сакратар ЦК КПСС П. Н. Паспелаў.

У пасяджэнні пленума прыняў ухвалу сакратар ЦК КПСС П. Н. Паспелаў.

У пасяджэнні пленума прыняў ухвалу сакратар ЦК КПСС П. Н. Паспелаў.

У пасяджэнні пленума прыняў ухвалу сакратар ЦК КПСС П. Н. Паспелаў.

У пасяджэнні пленума прыняў ухвалу сакратар ЦК КПСС П. Н. Паспелаў.

У пасяджэнні пленума прыняў ухвалу сакратар ЦК КПСС П. Н. Паспелаў.

У пасяджэнні пленума прыняў ухвалу сакратар ЦК КПСС П. Н. Паспелаў.

У пасяджэнні пленума прыняў ухвалу сакратар ЦК КПСС П. Н. Паспелаў.

У пасяджэнні пленума прыняў ухвалу сакратар ЦК КПСС П. Н. Паспелаў.

У пасяджэнні пленума прыняў ухвалу сакратар ЦК КПСС П. Н. Паспелаў.

У пасяджэнні пленума прыняў ухвалу сакратар ЦК КПСС П. Н. Паспелаў.

У пасяджэнні пленума прыняў ухвалу сакратар ЦК КПСС П. Н. Паспелаў.

У пасяджэнні пленума прыняў ухвалу сакратар ЦК КПСС П. Н. Паспелаў.

У пасяджэнні пленума прыняў ухвалу сакратар ЦК КПСС П. Н. Паспелаў.

У пасяджэнні пленума прыняў ухвалу сакратар ЦК КПСС П. Н. Паспелаў.

У пасяджэнні пленума прыняў ухвалу сакратар ЦК КПСС П. Н. Паспелаў.

У пасяджэнні пленума прыняў ухвалу сакратар ЦК КПСС П. Н. Паспелаў.

ПРОЛЕТАРЫІ УСІХ КРАІН, ЕДНАЙЦЕСЯ!

ЛІТАРАТУРА і МАСТАЦТВА

ОРГАН МІНІСТЭРСТВА КУЛЬТУРЫ І ПРАЎЛЕННЯ САЮЗА ПІСЬМЕНІКАЎ БССР

№ 40 (159) Субота, 18 мая 1957 года Цана 40 кап.

ВЯЛІКАЯ ДРУЖБА

Савецкая літаратура, з'яўляючыся выказнікам лепшых спадванняў і думак народа, падобна той многаводнай рапа, якая, уварваўшы ў сабе ўсе прытокі, магутна разлілася на шырокіх прасторах сацыялістычнага жыцця. Камуністычная партыя, ажыццяўляючы лінкскую нацыянальную палітыку, забеспечыла не толькі найвышэйшае развіццё эканомічнай і культурнай нацыянальнай рэспублікі, але і не менш магутны росквіт іх нацыянальных на форме і сацыялістычных на зместу культуры і ў прыватнасці мастацкай літаратуры—аднаго з важнейшых участкаў культуры кожнай сацыялістычнай нацыі.

Наша савецкая шматнацыянальная літаратура прайшла шлях саракагоддзяў шлях. Яна разам з народам была на барыках Грамадзянскай вайны, крочыла ў страі пяціголак, дапамагаючы народу ў барадбай за індустрыяльную магутнасць Радзімы, з'яўлялася грознай і не іржавай зброй у барадбай з фашызмам, стала на рыштах паловаўнага агульнага народнай гаспадаркі... Зараз яна дапамагае партыі ў выхаванні камуністычнай свядомасці народа.

Адна з аметных рыс савецкай літаратуры—тое, што яна з'яўляецца яркім выяўленнем лінкской дружбы народаў.

Дружба літаратуры—гэта адно з ярчайшых выяўленняў нашай дружбы. У сацыялістычнай краіне няма і не можа быць нацыянальнай адасобленасці, абмежаванасці. Тое, што стварыла адна нацыянальная культура, становіцца злыткам культуры ўсіх сацыялістычных нацый.

Гэта выразна відзіць і на прыкладзе нашай беларускай літаратуры. Творы Янкі Купалы і Якуба Коласа, Кандрата Крапівы і Міхаса Ланькова, Аркадзя Куляшова і Пятруся Броўкі сталі злыткам агульнасавецкай літаратуры. Лепшыя мастры вялікай рускай літаратуры перакладалі і перакладаюць творы беларускіх аўтараў на рускую мову. Стала ўжо добрай традыцыя—як толькі ў той ці іншай нацыянальнай літаратуры паявіцца добры, цікавы твор, ён адразу ж перакладаецца на мову вялікага рускага народа і, такім чынам, становіцца злыткам усеагульнага чытача. Валікі Горкі быў пачынальнікам гэтай традыцыі. Ён сам пераклаў вершы нашага Купалы, вясельніцкіх казак беларускай літаратуры да ўсяго савецкага народа. За апошнія гады гэтай традыцыя набыла асабліва шырокае развіццё. Кожны год у выдавецтва Масквы выходзіць вялікімі тыражамі кнігі нацыянальных аўтараў. Пэзмы Аркадзя Куляшова, Пятруся Броўкі, вершы Максіма Танка, празначаныя творы Ілілія Пестрака, Янкі Брыля, Івана Шамкіна і многіх іншых нашых паэтаў і пісьменнікаў амаль адначасова выходзіць у Маскву і ў Маскве.

У сталіцы нашай Радзімы сістэматычна праводзіцца дэкады літаратуры і ка-

стаства, на якіх патрабавальны сталічны глядач збярэцца з тымі дасягненнямі, якіх дасягнуў той ці іншы народ у развіццё сваёй нацыянальнай культуры, з тым, што ён унёс у скарбніцу агульнанароднай сацыялістычнай культуры.

Дзякуючы лінкской дружбе народаў для ўсіх савецкіх людзей аднолькава даражымі сталі імёны Пушкіна і Шэўчэнка, Таццяга і Руставелі, Горкага і Купалы, Джамбула і Коласа. Іх творы сталі блізкамі і зразумелымі рускім і украінцам, беларусам і казахам, узбекам і айтоўпам—ўсім народам.

Двадцаты з'езд Камуністычнай партыі Савецкага Саюза адкрыў новыя далейшыя ў развіццё шматнацыянальнай савецкай літаратуры. Усё больш і больш паяўляюцца творы, у якіх на аснове метад сацыялістычнага рэалізму глыбока і праўдліва адлюстроўваюцца наша шматнацыянальная жыццё, скіраванае да вялікай камуністычнай будучыні. Задача заключаецца ў тым, каб гэтыя творы набылі як мага больш чытачоў, сталі злыткам усіх савецкіх народаў. Вось чаму ў апошні час дружба нашай літаратуры набыла новыя формы. Надазваюцца ўзаемныя наведванні пісьменнікамі брацкіх рэспублік. Летась правяла дэкаду беларускай літаратуры ў Мадрыду. На працягу прэзідыума Саюза пісьменнікаў БССР у другой палове чэрвеня ў нашай рэспубліцы будзе праходзіць тыдзень украінскай савецкай літаратуры.

Дружба украінскай і беларускай літаратуры—даўняя дружба. Яе закладалі, не гартвалі Янка Купала і Якуб Колас, Паўло Тычына і Максім Рыльскі. Дзякуючы перакладам Янкі Купалы беларусаму чытачу родным стаў вялікі Тарас Шэўчэнка. Украінцы любіць палымнай любоўю творчасць Купалы і Коласа. Беларусам чытачы блізкамі сталі пэзмы Тычыны і Рыльскага, беларускія творы ставяць з найвышэйшым пошчам пэсы Аляксандра Карнейчука. У выдавецтвах Украіны і Беларусі выходзіць на украінскай і беларускай мовах лепшыя творы пісьменнікаў двух братніх рэспублік. У часе тыдня украінскай літаратуры перад беларускімі чытачамі выступіць украінскі пісьменнік і паэты. Яны пазнамяць беларусаў з дасягненнямі украінскай літаратуры.

Працоўныя нашай рэспублікі саборнічаюць з працоўнымі суседняй Літвы. Літвінскія і беларускія літаратуры не могуць застацца ў баку ад гэтага сацыялістычнага ўсеагульнага саборнічства. Вось чаму на нашых прэсскіх і нашай рэспубліцы таксама тыдзень айтоўскай літаратуры.

Камуністычная партыя выхоўвае нашы народы ў духу непарушнай дружбы, у духу адвадасці вялікім ідэалам камунізма. Наша літаратура—літаратура сацыялістычнага рэалізму—служыць, служыць і будзе служыць вялікай мэце развіцця і далейшага ўмацавання лінкской дружбы народаў, якая імянтуе, імяе іх у барадбай за павышэнне камуністычнага грамадства.

ЧЫТАЧ ПРАЦЯГВАЕ РАЗМОВУ ШКОЛА і РОДНАЯ ПРЫРОДА

Кожны дорослы чалавек павінен абуджаць і ўсяляк развіваць дзяцей пачуццёва і ўменне даніць яе прыгажосць і навімы калатлівага стварэння да багацця расліннага і жывяльнага свету, выхоўваць у іх імкненне да аховы і развіцця гэтых багаццяў.

Выкаючы вялікае ў гэтай справе роля настаўніка, выхавальца школьнай моладзі. Пра гэта і хочацца сказаць, уступаючы ў размову чытачоў газеты «Літаратура і мастацтва» на тэму аб ахове жывой прыроды, аб умцаванні і берачы яе. Школа робіцца многа для вырашэння гэтай вялікай выхавальчай задачы, пачынаючы ўжо з першага класа і на працягу ўсіх гадоў наважыльнага вучня ў школе. Але вельмі мажымельна той, хто лічыць, што ўсё ў нас тут добра.

Ад такой памылкі нас вельмі ратуе перасцярога аўтараў і карэспандэнтаў і месца аб ахове прыроды, якія публікуюцца ў апошні час у вялікай колькасці на старонках перыядычнага друку і ў тым ліку ў газеце «Літаратура і мастацтва».

У гэтых артыкулах і карэспандэнцыйных можна сустрэць канкрэтныя прыклады невядомых паводзін школьнікаў сярод жывой прыроды.

Неабходна ўмацаваць выхавальчую работу з вучнямі ў гэтым кірунку. Школа, што тэма «Ахова прыроды ў выхавальчай рабоце настаўніка» наўраўнаважана рэха (і нават пасля дэкараў, якія зроблены і робяцца ў школе) асвятляе ў перыядычным педагагічным друку, ды рэха яе можна сустрэць і ў гадавых планах работы педагагічных саветаў.

Леанід Леонаў, аўтар рамана «Рускі лес», гаворачы аб ахове прыроды, аб неабходнасці стварэння ўсеагульнага таварыства сяброў прыроды, падкрэслівае выключную ролю ў гэтай справе школы, міністэрства асветы, «чыя святая справа—даць дзецям вельмі прыемнае і цікавае, прывіць іх любіць да роднай прыроды, якая з'яўляецца рэчывай, рэальнай часткай Радзімы, навучыць іх гаспадарчы калатліваасці да наважыльнага свету.

Як шкада, што мы, старэйшыя, да гэтага часу не змагі накіраваць на карысць палы Дзедзінскай дзіцячай энергіі, якая ў гэтым узросце аднолькава можа стаць крыніцай разбурэння і стварэння.

Сапраўды, і што не ўсе нашы выхаванцы ўмеюць паводзіць сябе сярод жывой прыроды. Да выдыхаў ужо з друку прыкладаў такога роду кожны з нас можа даць і свае; па іх, нажалі, даўба хаціць не прыходзіцца.

Мне здарылася іці ўжо ў Свіслачы ад Берасянікі да Надбарэжжа. Змяралася, у дубровах сярод лугоў гусямі чыці. І ішоў мясцінам, якія апыты народным пэтам Якубам Коласам:

А тут укрэты ўсё дубамі... Эх, свежы пшчаны старыны. Даўно яду а дружбу з вамі—Яе вытокі чупь відны. Ішоў малым у Паднямонні І я набыў вас, і з тых дзён Мне галубіць вама ўаюне. Як казка-быль, як ява-сон. Вы заападеце прамежны Мые дзяцінае пары. І вы мне сталі, як сябры. І я аз вас у захапленні.

На фоне гаспаўча захаду сонца я шукаў сідуэт магутнага дуба, ла падножжа якога мне ўжо наважылася наважыць, дзе і ў гэты раз хацеў я спыніцца на начле, каб пад зорным небам лінкской нобы слухаць шаласценне яго лісця. Але дуба тамусці не было відны. Ішоў некалькі хвілін хадзі—загадка знікла: ствол дуба-волата ляжаў нахлі на крутым беразе, густую крону яго абывала шпаркая вада Свіслачы. Чарнэй абвуглены пень. Няабрым словам прыйшлося тут успомніць і непародных віноўнікаў заўчаснай гібелі дуба—наступіў-падлеткаў, якія з простага свядомства, а можа быць, каб знішчыць асінае гняздо ў яшчэ падналілі дрова, і масовую школу за такіх адносін нахай нават асобных вучняў да нашай «свабоднага друка», да такіх паэтычных, запаветных месцін, які дуброва папапа Свіслачы.

А воські шкоты прыносаць дзеці і моладзь, разбурваючы птушчыны гнязды або страляючы карысных птушак у час, каб ўзялікае палыванне забаронена.

Вось прыклад. Увесну, у пачатку мая, я ракі Шчы, пам. дзе яна ўпадае ў Пінч, я бачыў ўроч падлеткаў. У аднаго а іх было палатнічае ружжо, і ён страляў у ішпака, які сядзеў на лузе і на паці. На патрабаванне спыніць страляў ахлі

Рэспубліканская нарада работнікаў культуры

Учора ў Палацы культуры профсаюзаў распачала сваю работу рэспубліканская нарада работнікаў культуры. Вялікую глядацкую залу заўпоўнілі дырэктары дэмаў культуры, загадчыкі клубу, бібліятэк і хат-чытальні, работнікі абласных упраўленняў і раённых аддзялаў культуры, кінофікатары, партыйныя і савецкія работнікі, пісьменнікі, мастакі, кампазітары, старшыні калгасаў і сельскіх Саветаў, работнікі выдавецтваў і паліграфічнай прамысловасці—ўсяго звыш 750 чалавек.

У фойе Палаца да нарады адкрыты выстаўкі на тэмы: «Беларусь—наступраць фестывалю», у якой сабраны новыя творы беларускіх кампазітараў, а таксама «Бібліяграфічныя і метадычныя выданні Дзяржаўнай бібліятэкі БССР імя В. І. Леніна» і «Бібліяграфічныя і метадычныя выданні для масавых бібліятэк», падрыхтаваны работнікамі абласных бібліятэк.

Нараду адкрыў сакратар ЦК КПБ тав. Ц. С. Гарбуноў.

У склад прэзідыума нарады былі выбраны таварышы: першы сакратар ЦК КПБ К. Т. Мазаў, Старшыня Савета Міністраў БССР Н. Я. Аўкімоніч, міністр культуры СССР Н. А. Міхайлаў, сакратар ЦК КПБ Ц. С. Гарбуноў, намеснік Старшыні Савета Міністраў БССР В. І. Уралава, міністр культуры БССР Г. Я. Кісялёў, загадчык аддзела прапаганды

ЧЫТАЧ ПРАЦЯГВАЕ РАЗМОВУ

ШКОЛА І РОДНАЯ ПРЫРОДА

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Выхаваная работа павінна перадаць паруніцы норм паводін сярца прыроды і ліквідаваць абывацкія адносіны вучняў да жывой прыроды.

Каб не губіць сур'ёзнай памылкі, настаўнік павінен быць вельмі уважлівым да ўсіх выпадкаў пры падборы матэрыялу для ўрока—асноўнага асян навуцальна-навіхаўчага працэсу, дабіваючыся таго, каб гэты матэрыял заўсёды адпавядаў і навуцальнай і выхаванчай мэце; у дадзеным выпадку выхаванчы лёбуі і класіфікацыя адносіны да багаццяў роднага краю.

Нажаль, у школьнай практыцы мы не заўважым помнік пра справу аховы прыроды. Пры падрыхтоўцы да ўрокаў ва ўсіх выпадках, дзе гэта можна, неабходна зьятаць увагу на выхаванчы момант, звязаны з тэмай аховы прыроды. Навуцальная задача ніякім чынам не павінна заставяць выхаванчага значэння ўрока.

На ўроках чытанія і літаратуры трэба часцей і больш эмацыянальна маляваць карціны роднай прыроды, часцей даваць вучням узоры выразнага чытанія пейзажных урывкаў, запінаючы іх дэманстрацый перадачы карцін мастаў-пейзажыстаў.

На ўроках прыродазнаўства і геаграфіі трэба больш уключаць у тлумачальную частку ўрока пазнавальны матэрыял пра жывую прыроду, паказваючы значэнне яе ў жыцці чалавека на яркіх прыкладах, якія прываблівалі б увагу вучняў.

Калі на такіх ўроках выкарыстаць яркія наглядныя дапаможнікі, якія будуць садзейнічаць абуджэнню і развіццю ў вучняў цікавасці да пазнавальнага чытанія кніг аб прыродзе.

Правільна прапануюць таварышы ўвесці ва ўсіх сярэдніх школах наступныя тэмы па біялогіі: «Кармыны і дрэўныя птушкі», «Драпежны і барацьба з імі», «Ахова прамысловых звя-

роў і птушак», «Аб алкаголі і парушэнні правы і тэрмінаў паловавання». Вучняў, якія парушаюць нормы паводін сярца жывой прыроды, а таксама працягваюць абывацкія да яе, мы павінны ведаць і праводзіць з імі дадатковыя заняткі. Але не так, вядома, як гэта мы робім, напрыклад, з тымі, хто адстае па мове ці матэматыцы,—не за партай, не за настаўніцкім сталом або ля класнай дошкі, а сярца прыроды, у блызавай сувязі з ёю.

«Любу да прыроды можна развіваць, берагчы, пеціць, а можна заглушаць, прытуляць і, нарэшце, губіць зусім няўмыслым, няправільным выхаваннем»,—гаворыць пісьменнік В. Закруцін у сваім артыкуле ў «Літаратурнай газеце» за мінулы год.

Пра гэта нельга забывацца ні на ўроках, ні ў нашаскай рабоце, калі мы з вучнямі знаёмімся ў непасрэднай блызкасці да прыроды, напрыклад, у півнёверскіх лясках. А гэты час набліжаецца.

Прыпамінаецца вышалад, калі аднойчы ўвосені у выдзелу вучні адной з мінескіх школ разам з класным кіраўніком накіраваліся ў лес кіламетраў за сто ад Мінска, у бор за Уаду па трыбы. Але трыбыны мясціны не былі наіпрэды разведаны, і вучні гэтай пазды нікога не задаловілі. Знаходзілі толькі лісіцы. Позна ўвечары вярнуліся незадаволеныя, а адчуваннем, што лес—бэмы і пусты. А ў гэты-ж час побач з Мінскам на Украіну змешанага лесу на ўсход ад Равава было многа белага грыбу і рыжыкаў. Нельга падабага роду «экскурсіямі ў прыроду» абдзяць ўзлеце вучняў пра яе.

Трэба лепш рыхтаваць пазнавальныя мэрпрыемствы, накіраваныя да выхавання любі да прыроды, цікавасці да яе дароў і прыгажосці, умення іх бачыць і паніць. Півнёвержатыя павінны лепш прадуваць сваю работу ў гэтым кірунку ў летні перыяд.

У заключэнне хочацца сказаць пра самую аснову прычыну адных птраб-

ваўнаў да вучняў у святле настаўленай тут выхаванчай задачы. Ва ўступе да «Адзіных птрабаваннаў да вучняў», выданых як метадычнае пісьмо ўпраўленнем шчола Міністэрства асветы БССР у 1956 годзе, не сказана пра нормы паводін школьнікаў сярца жывой прыроды.

Пажадана, каб да гэтых птрабаваннаў былі дабаўлены (або да раздзела 9, дзе гаворыцца пра паводін вучняў на вуліцы і ў грамадскіх месцах, або як самастойніх раздзелаў) птрабаванні влалатлівых адносінаў да багаццяў прыроды. Птрабна кротка сфармуляваць нормы паводін вучняў сярца жывой прыроды. Гэта-ж адносіна і да «Правы для вучняў», таму што ні ў адным з дваццаці гэтых правілаў няма влалатлівых птрабаваннаў да вучняў.

Хочацца таксама пажадаць, каб тэме аховы прыроды больш надавалася ўвагі ў «педагагічных чытаных» і ў рабоце курсав і семінараў рэспубліканскага інстытута ўдасканалення педагагічных кадраў, як гэта паспалоа робіцца ім, напрыклад, у адносінах фізікі ў сувязі з політэхнічным навучаннем і г. д.

Варта было б навукова-даследчаму інстытуту педагагікі выхад брашуры, якая дапамагалі б настаўніку і півнёвержатаму ўключыць гэтую тэму ў сістэму навуцальна-навіхаўчай работы педагагічных каляктываў школ.

Рэалізацыя гэтага і ўзмацненне выхаванчай работы ў школах па тэме «Жывая прырода і яе значэнне для чалавека» з'явіцца жывым пошукам, дэлавым рэагаваннем на кінуты ў адрас школы сур'ёзны і справядлівы дакор.

Нама сумнення, што ўсе педагагічныя грамадзасць з вельдарнай увагай і заававаннем прыме прапанову пісьменніка Л. Леонава аб стварэнні Усеасяжнага таварыства сярца прыроды і кожным педагогам стане ініцыятыўным яго ўдзельнікам.

А. КЛЯЕУСКІ, настаўнік 4-й мінскай сярэдняй школы.

У Асіповіцкім раёне

Творчая сустрэча

Днямі тут была наладжана творчая сустрэча беларускіх паэтаў з чытачамі. Камітэт філалагічных навуў Н. Перкін арабіў даклад аб беларускай літаратуры. Пэты П. Прыходзька і П. Макаль прачыталі свае творы.

Агляд мастацкай самадзейнасці

Адбыўся агляд мастацкай самадзейнасці настаўнікаў раёна. У ім прыняло ўдзел звыш 150 работнікаў народнай асветы. Сваімі гучалі вершы К. Крапіны, В. Маякоўскага, К. Сіманова, Байкі С. Міхалкова, арты опер і песні савецкіх кампазітараў. Добра сустрэлі прысутныя выступленне хору настаўнікаў акцёрскай сярэдняй школы № 3, які з поспехам выканаў песні «Дзякуй партыі» Масалініна, «Едуць новасельцы», беларускую народную песню «Лісь», украінскую народную песню «Ой, лопнуў абруч», грузінскую народную песню «Рэро». Танцавальны калектыў школы добра выканаў «Смаленскую кадрыль», «Жартоўны танец», «Акробатычны вальс».

Добрае уражанне пакінуў струны аркестр Ясінскай сярэдняй школы. Цэла сустрэка прысутныя выступленне хору настаўнікаў асіповіцкай сярэдняй школы № 1, які выканаў песні «Някая жые Маскоўскі фестываль», беларускую народную песню «Рэчанька», «Уральскія частушкі» і іншыя.

Па актуальнасці тэматыкі і майстэрства лепшымі выканаўцамі прызнаны настаўнікі Градзянскай сярэдняй школы тав. Жук, настаўніца Акцёрскай сярэдняй школы К. Сяўко, шкільны асяродкавы настаўнік матэматыкі гэтай школы С. Строк, выхавальніца дзіцячага саду тав. Ждановіч і іншыя.

Першае месца ў аглядзе самадзейнасці настаўнікаў заняла Акцёрскай сярэдняй школа, другое—Ясінская сярэдняй школа.

У раённай бібліятэцы

Вялікую работу сярца чытачоў праводзіць Асіповіцкая раённая бібліятэка. Тут аддадзаны выставкі і мантэжы, якія паказваюць вопыт перадавікоў сельскай гаспадаркі і механізацыі.

За час падрыхтоўкі і правядзення вясновай сярца ў раёне бібліятэкай арганізавана некалькі перасонных бібліятэчак для калгаснікаў і механізатараў.

Бібліятэка ажыццявае вялікую метадычную дапамогу бібліятэкам хат-чытальні і сельскіх клубав, шырока прапагандуе матэрыялы сямей сесіі Вярхоўнага Савета СССР і літаратуру да Вусветнага фестывалю моладзі ў Маскве.

У чыгуначным клубе

Актыўна рыхтуюцца да абласнога і рэспубліканскага фестывалю моладзі ўдзельнікі мастацкай самадзейнасці чыгуначнага клуба. У праграме хору многа беларускіх, рускіх, украінскіх, польскіх песень.

Рабочыя-чыгуначнікі т. Кузалец і Гералд падрыхтавалі шырока акрабратчыны нумары, а работніцы т. Ізвэкава, Патабелка і Сідарэнка развучылі жартоўны танец. Сестры Іра і Ніна Сарачан падрыхтавалі частушкі і народныя песні.

За актыўную падрыхтоўку да фестывалю кіраўнік мастацкай самадзейнасці чыгуначнага клуба Н. Сідарэнка ўзнагароджаны Ганаровай граматай Міністэрства культуры БССР.

На кніжнай паліцы

У Дзяржаўным выдавецтве БССР выйшлі з друку і паступілі ў продаж наступныя кнігі мастацкай, дзіцячай і музычнай літаратуры:

Пятрусь Броўка. Збор твораў у двух тамах. Том першы. Вершы. Мастак В. Мураш. Тыраж 8 тыс. экз., стар. 432. Цана 9 руб. 75 кап.

Пятрусь Броўка. Збор твораў у двух тамах. Том другі. Пэмы. Мастак В. Мураш. Тыраж 8 тыс. экз., стар. 336. Цана 9 руб. 75 кап.

Аркады Куліш. Збор твораў у двух тамах. Том другі. Пэмы. Мастак В. Харуцкі. Тыраж 8 тыс. экз., стар. 316. Цана 9 руб. 55 кап.

Аляксей Зарычкі. «Пра бурныя парогі». Пэмы. Вершы. Мастак М. Гуціеў. Тыраж 4 тыс. экз., стар. 88. Цана 2 руб. 60 кап.

Пятро Габэка. «У тым дні». Пэма. Малюні М. Бельскага. Тыраж 8 тыс. экз., стар. 48. Цана 2 руб. 20 кап.

Якуб Колас. «На рэчцы» (Урывак з пэмы «Міхасьёвы прыгоды»). Малюні В. Вадзіна. Тыраж 50 тыс. экз., стар. 16. Цана 70 кап.

У. Алюшкіна. «Песня пра Заслонава». Для хору з ф-но. Словы А. Астрыцкі. Тыраж 3 тыс. экз., стар. 4. Цана 35 кап.

У. Алюшкіна. «Лясная песня». Для вакальнага дуэта з ф-но. Словы А. Русака. Тыраж 3 тыс. экз., стар. 4. Цана 35 кап.

Н. Сакалоўскі. «Песня пра Нёман». Для саліста і хору з ф-но. Словы А. Астрыцкі. Тыраж 3 тыс. экз., стар. 4. Цана 35 кап.

Добраўпарадкаваць універсітэцкі гарадок

Прэмыя павінаць на Прывакзальнай плошчы Мінска. Лі падножжа шматпавярховых дамоў—газоны і густая зеляніна ліп.

Але якім кантрастам усёму гэтому з'яўляецца універсітэцкі гарадок, што непасрэдна прымыкае да плошчы. Тут—ні зялёнага дрэва, ні газонных істужак, ні кветак. Голая, абзубелая ад часу дурнаўраўна атаража, якую звычайна абносіцца будаўнічыя пляцоўкі, аддзяляе гарадок ад прыгожай плошчы навакольных вуліц.

Некалькі год назад, як вядома, з дазволу рэктара універсітэта і са згоды гораўвакомага ля сцен вучэбных корпусоў хіміфака і біяфака была пабудавана бакавальная крама з ліўным ларком і сэрбодомі. Гэтая гандлёвая будыніна заапаляла будучы парадны ўваход у гарадок паміж будынкамі хіміфака і біяфака і закрыла універсітэцкі садок. З коміна крамы лійшоў дым у вокны верхніх паверхаў вучэбных корпусоў. Гэта, вядома, не можа лічыцца нармальным. Не ўпрыгожаны зелянінай і кветкамі універсітэцкі гарадок і з боку вуліцы Ленінградскай.

Згодна першапачатковага праекта забудовы добраўпарадкавання універсітэцкага гарадка, зялёная зона прадугледжвалася якраз паміж гарадком і Баўруйскай вуліцай. Меркавалася, што гэтая вуліца прайдзе пасярэдзіна бульвара і будзе мець двухбаковае зялёнае прыгарадзе. Цяпер-жа зялёная зона аднесена за праезную частку Баўруйскай вуліцы—да чыгучкі! Паміж тэрыторыяй гарадка і вуліцай ляма ніякай зеляніны. Унікае пытанне: алом у гэтых умовах вырашыцца задача аховы вучэбных корпусоў і жылых будынкаў ад вулічнага шуму і пылу?

Дарчы, на Баўруйскай вуліцы пабудаваны і два новыя студэнцкія інтэрнаты, у якіх не створаны колькі-небудзь нармаль-

АБ МОВЕ ГАЗЕТ

Пісьменнік Янка Скрыган у артыкуле «Думкі аб мове», змешчаным ў газеце «Літаратура і мастацтва» ад 20 і 23 люта г. г., правільна і своечасова ўзняў пытанне аб чысціні беларускай літаратурнай мовы.

Хачелася б асобна спыніцца на мове некаторых нашых газет, тым больш, што ў названым артыкуле пра гэта сказана мала.

За апошнія гады вырас узровень нашых газет. На многа павысілася культура нашых газет. Яна стала больш дасканалай, даходлівай, яркай.

Аднак у асобных газетных матэрыялах нярэдка сустракаюцца шэрацы і штаны, у іх трапляюць цяжкія звароты, шматлікія не дарэчы ўжытыя інашчымі слоўмі, мурагеліныя выразы. «Мы павінны дабіцца...», «Неабходна прыняць усё мера...», «Трэба неабходна завяршыць...», «Неабходна пакончыць з недаацэнкай...»—вось даўка не поўны пералік дзіўных выразаў, якія назмена бытуюць у многіх перадавых артыкулах, пераходзяць з нумара ў нумар.

Але аса справа—шэрацы, штаны, шаблон. Зусім другая—грубая памылка, якая кідаецца ў вочы нават неспрактыванаванаму чытачу. Іх, нажаль, таксама дапускаецца многа. Мне давадзела аднойчы прачытаць у перадавым артыкуле брагінскай раённай газеты:

«Нельга сказаць, каб у пералічаных і многіх іншых калгасах былі вялікія неаход кармоў. Галоўная прычына такога становішча (?) ў тым, што кармы выдаткоўваліся без уліку... Падчас у кароўніках чапат не былі абсталяваны кармушкі, і грубыя кармы закладваліся (?) проста на падлогу».

Нешта падобнае і ў адным з перадавых артыкулаў ўрашчэўскай раённай газеты:

«Лісь—наша багацце... Вырошчваючы з году ў год вышэй ўраджай гэтай каштоўнай тэхнічнай культуры, малгаснін пашырава развіваюць усё галіны арцельнай вытворчасці, у іх высокая ацэнка ваенца працадзень...».

Ніякай логікі, ніякай сувязі паміж сказамі і... ніякага сэнсу. Гэта амаль тое-ж самае, што сказаць: «Вышэйшыя з вагона поезда, у яго зваляецца калянош».

Многія газетныя нарысы напісаны прымітаўна, па стандартных канонах і часам вельмі падобны адні на другі. Так, мова варысу «Рамячы крок», змешчанага ў абласной газеце «Магілёўская праўда» ад 15 люта г. г., нічым не адрозніваецца ад мовы звычайнай газетнай заметкі. Горш таго, у ім сустракаюцца такія непісьменныя сказы:

«Пачанай-на, дзяўчына. Здаецца мне, што на ферме ты не працуеш, а бадай, кожны дзень тут быясець...»

«У нобе дзесяці бянонца даўна мілагачці зоркі».

«Адна справа прыняла нечаканы абарот. Паспешны і былітны расказ Валынціны аб толькі што зраўняўшыся размове ў чырвоным кутку не вылікаў ні захавлення, ні адрабрыня бацькоў».

«Абы, моў, кароў я-небудзь падаць. Не так гэта. Зялёны харашыня...»

«І невядома, як-бы паступіла Валынціна, калі-б не Баргова... Успомніла Нілья свае першыя дні работы на ферме, і ёй стала шкада разгубіўшыся, гатовую расплакацца Валынціну».

Каментарыі лішнія.

Многія газеты, у тым ліку і раённыя, рэгулярна друкуюць фельетоны, гумарскі і г. д. Такія матэрыялы вельмі цікавае чытачоў, дрэнна, што некаторыя з іх напісаны прымітаўна, непісьменна, без ведання справы.

Гола паўгара назад, праглядаючы падшыўку смаргонскай раённай газеты, я на-

трапіў на фельетон «Знахар». Чаму слова ўзята ў дужкі? Можна падумаць, што ёсьць знахары сапраўдныя, так скажыце, прызначаны і знахары-самазванцы. — і я ўзяўся чытаць фельетон з інтрыгучым заагалоўкам.

Нельга без сходу гаварыць пра гэты фельетон. І не таму, што ён добра напісаны, а наадварот: прайдзівет Ваканай, які выступае ў ролі знахара, насуперак волі аўтара апынуўся ў больш выгядным становішчы, чым сам аўтар. Працэнтум тое-сёе з гэтага так звананага «фельетона»:

«Пасля таго, як Ваканай сумей абвясціць акол палыца Праскоўю Базановіч, сядзе ён піха, нічым не быў прыкметным, підзе не прадаваў».

— Чаго ты сядзіш,—папракала сваёй прымака Базановіч.—Па твайму атароўку горы варочаць можна.

Але «горы варочаць» Ваканай не стаў. Пацхоўніку, палгочку ён аб'яўляў сабе знахаром. І некаторыя суверорны людзі яго паверлілі... хоцьці, палгачы прайдзіству (?) грошам».

Змясціўшы такі непісьменны фельетон, рэдакцыя наўрад ці дабілася моты і голы паставіла слабе ў якаскае становішча.

Недаражна гучаць і такія радкі, узятая з таяснага артыкула:

«На плошчы ў 6 гектараў пасевы падкармілі гнавоўй жывжай в разліку 2,5 тоны на гектар. Расліны асабліва добра разгуюць на гэтых каптоўнае гтняенне... Яна (кукуруза.—Н. В.) на ўсіх плошчах расце бышчым лес. Гэтая кукурузная расліна змяніла настрой людзей, павысіла іх грамадскую свядомасць, натхніла на самаададаную працу ўсіх хлелароўў, услаўшы ў сэрца іх веру ў рэальнасць перспектывага плана развіцця калгаса».

Пры ўсёй нашай вавазе да кукурузы непрадумава, напрыклад, якім чынам яна змяніла настрой людзей? «Павысіла іх грамадскую свядомасць». Нягледзячы на сэнс слоў «услаўшы іх веру...».

Гаворачы пра якасць матэрыялаў, што друкуюцца ў газетах, нельга абмісціць і такое важнае пытанне, як пераход на беларускую мову артыкулаў Прас-бюро ТАСС, міжнароднай інфармацыі і г. д. Пасля пераказу, зробленага ў рэдакцыі некаторых газет, а таксама ў БЕЛТА, гэты артыкулы пажка чытаць. Гэта абдываецца таму, што да пераказу не ўсюды падыходзіць творча—часта робяць так, каб, скажам, паці словам рускага тэсту абавязкова адпавядалі піль слоў тэсту беларускага. Не даўна таму, што ў тэксце пераказу сустракаюцца такія выразы і звароты, як «прымышляць сельцоў», «святварць саўбу», «адбывішыны факт», «сверцячася пец», «пашыроене друку», «сабраўшыся», «ні пуха ні пара», «у двух кілометрах ад сяла», «па-крайняй меры», «наварстаць упушчэнне» і г. д.

Тав. Скрыган у сваім артыкуле гаворыць і пра бытаніну ў канчатках слоў: то яны пінуцца ў родным склоне, то вінавацьны. Заўвага вельмі слушная. Дарчы, не хешча бытаніна існуе і ў выхаванчым меснага слоўку. У газеце, часопісе, кніжце сустракаюцца канчаткі: па небу, па мору, аб часопісі, па полю, на Брму і г. д. Гэта нічога агульнага не мае з іраваісам. Неабходна больш звяртаць увагі на такія «адбывішы».

Ішчэ адна заўвага. Газеты «Чырвоная змена», «Фізікультуры Беларусі» і некаторыя іншыя ўпарта пінуць іра (у сэнсе гульня). Ну дзе вы чулі, каб у народзе гаварылі—«пабуду паіграму ў валейбоў»? Хачелася б параіць некаторым журналістам больш сур'ёзна ставіцца да мовы і перш чым што напісаць, пагумаць: а ці так гавораць людзі?

Народная мова—невывертная крыніца багаццяў мовы літаратурнай.

В. КРАСОУСКІ.

Студыя маладых акцёраў...

У мінулым годзе пры театры імя Я. Купалы створана вучэбная драматычная студыя па падрыхтоўцы маладых акцёраў без адрыву ад вытворчасці. Вучыцца акцёрскаму майстэрству пажалода многа зольнай моладзі. Сярэд іх былі слесар-матэрыст Георгій Ваўла, камбайнер Валынціна Белахавіцкі, бібліятэкарка Аля Календа, студэнтка ўніверсітэта Людміла Чарнова і іншыя.

Пасля напружанага рабочага дня моладзь прыходзіла ў студыю, каб авалодаць майстэрствам ігры, тэхнікай мовы, пераважаць вопыт лепшых майстроў беларускай сцэны. Для студэнцкай чыталі лекцыі народныя артысты БССР Л. Рахленка,

заслужаны артыст БССР П. Іваноў, рэжысёр П. Архангельскі, артыст Ю. Шумко і іншыя.

Днямі студэнцкім паказалі мастацкаму савету тэатра свае першыя работы—урывкі з п'ес «Партызаны» К. Крапіны, «Праўда добра, а ішчэце лепш» А. Астрыцкага, «Крамлёўскі курант» Н. Пагодына, «Варогі» М. Горькага і іншыя. Добра выконвалі ролі А. Кашельнікаў, В. Белахавіцкі, Л. Чарнова, Г. Ваўла.

Р. ГЕРАСІМАВА.

ЛЯСЫ КАЛГАСНЫЯ

Нельга не пагадацца з трывогай У. Мляўвіча, якую ён выказае ў артыкуле «У абарону зялёнага друга», за стан лясцоў, што належыць калгасам. Сапраўды, ёсьць над чым задумвацца: гэтыя лясцы займаюць 1 800 тысяч гектараў, або 25 працэнтаў агульнай плошчы ўсіх лясцоў рэспублікі. У сувязі з гэтым хочацца спыніцца на некаторых праўда, даўка не поўных дадзеных аб становішчы лясцоў у Вагольскай раёне.

Агульная плошча калгасных лясцоў раёна, па дадзеным Вагольскага лесгаса, на 1 красавіка 1956 года складала 23,7 тысяч гектараў. У той-ж час дзяржаўныя лясцы ў раёне займаюць 87,2 тысяч гектараў. Значыць, звыш 21 працэнт агульнай плошчы лясцоў раёна належыць калгасам. Асобныя сельгасарцелі маюць лесу ад 1000 да 2000 гектараў, а 15 калгасаў раёна маюць ад 500 да 1000 гектараў лесу. У асноўным гэта маладыя і сярэдняўзроставы насаджэнні, якія займаюць 16,1 тысяч гектараў, і толькі на плошчы каля паўтары тысяч гектараў—паспяваючы і шпелы. Лясы гэтыя не ўпарадкаваны. Лесгас дазваляў кожнаму калгасу высякаць за лік прамажкавага карыстання (высечак, якія птрабны для догляду лясцоў і санітарных) дзесяць тысяч кубаметраў і толькі каля 800 кубаметраў—па галоўным карыстанню. Здавалася б, пра струга прытрымліваюцца наменчанага лесгасам плана высечак і берагчы «зялёнага друга». Але на справе гэта не так. 13 калгасаў за 1956 год высекалі 8.640 кубаметраў паспяваючых і

сярэдняўзроставых насаджэнняў замест устаноўленага па плане 600 кубаметраў, ды і з тых рэалізавана не па прызначэнню 6.630 кубаметраў. У той-ж час тут поўнасьцю ігнаруецца санітарная высечка лесу. Па-варварску выкарыстоўваюць лес у сельгасарцелях імя Сталіна, «Чырвоны партызаны» і «Перамога».

Прыведзеныя факты сведчаць, што стан калгасных лясцоў не дарна некалькі нашы грамадзасць. Не турбуе гэта толькі многіх кіраўнікоў калгасаў, якія ўсе асноўныя пэрыяды вырашаюць пры дапамозе лёгкіх прыбыткаў ад продажу лесу розным арганізацыям. Лес прадаецца і ў круглым выглядзе і ў выглядзе тарнага піламатэрыялу, які калгасы вырабляюць на прымытальных цыркулярах, скарыстоўваючы на яго вельмі добрыя хвойныя піловачні. Бесстыдныя высечкі папсавалі вялікія плошчы калгасных лясцоў. Пакаціўца пні ў 70—80 сантыметраў вышыні, рашткі пасля высечкі не прыбрацца, амаль усе лясцы вельмі засмечаны, а сухое ламача—вельмі добры матэрыя

Дзённік мастацтва

Таленавітыя спевакі і танцоры

У тэатры оперы і балету адбыўся заключны канцэрт лаўрэатаў рэспубліканскага конкурсу выканаўцаў Усебеларускага фестывалю моладзі...

Варта адзначыць вучыў Мінскага харэаграфічнага вучылішча Святлово, Карпенку і Палікоўскага — выканаўцаў танца з балету «Шчаўкунчык».

Ганяючы на луг вясной стагач, хлапчук чуюць сэрцам пераймаў гоман рэчкі, шэпт лісіцы, шпеклы лугаў.

Вясной, калі лаза толькі што распускаецца, вельмі лёгка рабіць дудачку з лавазой кары.

Студэнтка Беларускай кансерваторыі Т. Аршыка добра сыграла «Лягінку» Лянунова. У яе выкананні твор пругачу як драматычная паэма.

У выступленнях інструменталістаў пругача ігра на цымбалах, домры, балалячкі, баяне, кларнеце.

Маладыя беларускія цымбалісты Г. Бурковіч і Н. Шмелькін выканалі «Кампанелу» Паганіні і «Беларускую сюіту» Жыновіча.

Сольнае спяванне і вакальныя ансамблі былі прадстаўлены ў канцэрце дэбюі багата, Паспяхова выступілі маладыя салісты опернага тэатра і прадстаўнікі мастацкай самадзейнасці рэспублікі.

Беларускія народныя песні «Пры Дунаечку» і «Сярожка» пругачулі ў выкананні жаночага вакальнага актыва Беларускага дзяржаўнага народнага хору.

Многа было харэаграфічных нумароў.

Майстар-самародак

чак на кары, калодачкай ножыка пастукаў па ёй, кара ад дрэва адстане і лёгка адмацаецца з калочка — вось табе і дудачка.

Але не век-жа быць пастушком! Ішоў час, хлапчук падрос, зямлі было ў бацькі толькі дзве дзесяціны.

Маладзёў „Гомсельмаш“

Дзеяніа рыхтуюцца да Су-светнага фестывалю моладзі рабочыя і інжынеры заводу «Гомсельмаш».

Заводскія драматычныя калектывы, якім кіруе актёр Георгій Марцін, працуюць над выданнем В. Пацёмкіна і Х. Херсонскага «Дзючо з нашай вуліцы».

Спектакль дэбля прыняты глядачом.

Ю. МАТРАЕУ.

Прэм'ера оперы „Садко“

Беларускі дзяржаўны арэна Леніна Вялікі тэатр оперы і балету паказаў новы спектакль — оперу-быліну Н. Рымскага-Корсакава «Садко».

Галоўныя партыі ў спектаклі выканалі Г. Кудрашова, Н. Нікеева, Н. Вороніца, І. Валочіна, М. Зюванцаў, А. Генералаў.

Спектакль дэбля прыняты глядачом.

Ю. МАТРАЕУ.

Ленінград. У тэатры оперы і балету імя С. М. Кірава адбылася прэм'ера балету лаўрэата Ленінскай прэміі С. Пракоф'ева «Каменная кветка».

Соведкія п'есы на карэйскай сцэне

Калі ў Карэі пад уплывам Вялікай Карэйскай сацыялістычнай рэвалюцыі ступіў развіццё рабочы рух за вызваленне і нацыянальную незалежнасць, японскія каланізатары...

«За другі фронт» В. Сабка; у тэатры міністэрства шляхоў зносіў — «Канстанцін Заслонаў» Маўзона; у тэатры правінцы Пуюнчына Пхеньяна — «Пад каштанамі Прагі» К. Сіманана; у тэатры правінцы Хванхэ — «За тых, хто ў моры» Б. Лаўрэна і інш.

Пасля таго як у 1947 годзе Палібюро ЦК Працоўнай партыі Карэі прыняло рашэнне аб развіцці літаратуры і мастацтва, тэатральныя калектывы...

Жывая сувязь з глядачом

Чатыры гады назад у наш сельскі Дом культуры прывезлі даволі цікавую карціну. Аднак увечары ў кіно прыйшлі...

Толькі пасля аб'яднання аддзела кінофікацыі з раённым аддзелам культуры наладзіўся цесны кантакт паміж кінофікатарамі і культсветработнікамі.

Шмат дапамагаюць нам у рабоце сель-

скія кіноарганізатары, актывісты Дома культуры, лепшыя з іх — камсамоўцы Віктар Южык і Мікалай Шчасны з вёскі Заручыцы.

Часта перад пачаткам кіносеанса наладжваем чытанне лекцыяў, паказваем светлавыя газеты «За здаровы і культурны быт».

Гледчыя прасяць часцей паказваць новыя савецкія фільмы, асабліва камедыі, а іх, нажал, амаль і няма.

Вялікі ў нас прэтэнзіі да Маладзечанскай абласной канторы кінопракату, якая забяспечвае кінофільмамі. Нашы заяўгі і

просьбы глядачоў задавальняюцца канторай хронна. Вельмі часта фільмы, прагледжаныя планам, прысядаюцца са спазненнем.

Вопыт пераконнае, што пры ўсім цяжкасцях можна дамагчыся сур'ёзнага паліпшынення работы кожнай сельскай культурна-асветустановай па кіноабслугоўванню калгаснікаў.

Каб наведвальнікі кіно не сумавалі, перад кіносеансам і пасля іграе радыёка, наладжваюцца танцы пад акардон, арганізавацца калектывнае радыёслуханне.

У мінулым годзе Дом культуры атрымаў новую апаратуру. Увесь час сеансы праходзяць пры перапоўненай зале.

І. УСЦІНОВІЧ.

„Падарожжам на Месяц“ цікавіцеся?

Здарылася наведанне не гомельскіх рынак, што па вуліцы Будзёйнага. І тое, што я там убачыў, вельмі абурала мяне.

«Падарожжам на Месяц» цікавіцеся? Я, вядома, і не марыў пра пакарэнне Сусвету, таму пачаў збятэжыцца мяне.

«Падарожжам на Месяц» цікавіцеся? Я, вядома, і не марыў пра пакарэнне Сусвету, таму пачаў збятэжыцца мяне.

«Падарожжам на Месяц» цікавіцеся? Я, вядома, і не марыў пра пакарэнне Сусвету, таму пачаў збятэжыцца мяне.

«Падарожжам на Месяц» цікавіцеся? Я, вядома, і не марыў пра пакарэнне Сусвету, таму пачаў збятэжыцца мяне.

«Падарожжам на Месяц» цікавіцеся? Я, вядома, і не марыў пра пакарэнне Сусвету, таму пачаў збятэжыцца мяне.

«Падарожжам на Месяц» цікавіцеся? Я, вядома, і не марыў пра пакарэнне Сусвету, таму пачаў збятэжыцца мяне.

«Падарожжам на Месяц» цікавіцеся? Я, вядома, і не марыў пра пакарэнне Сусвету, таму пачаў збятэжыцца мяне.

«Падарожжам на Месяц» цікавіцеся? Я, вядома, і не марыў пра пакарэнне Сусвету, таму пачаў збятэжыцца мяне.

«Падарожжам на Месяц» цікавіцеся? Я, вядома, і не марыў пра пакарэнне Сусвету, таму пачаў збятэжыцца мяне.

«Падарожжам на Месяц» цікавіцеся? Я, вядома, і не марыў пра пакарэнне Сусвету, таму пачаў збятэжыцца мяне.

«Падарожжам на Месяц» цікавіцеся? Я, вядома, і не марыў пра пакарэнне Сусвету, таму пачаў збятэжыцца мяне.

«Падарожжам на Месяц» цікавіцеся? Я, вядома, і не марыў пра пакарэнне Сусвету, таму пачаў збятэжыцца мяне.

«Падарожжам на Месяц» цікавіцеся? Я, вядома, і не марыў пра пакарэнне Сусвету, таму пачаў збятэжыцца мяне.

«Падарожжам на Месяц» цікавіцеся? Я, вядома, і не марыў пра пакарэнне Сусвету, таму пачаў збятэжыцца мяне.

«Падарожжам на Месяц» цікавіцеся? Я, вядома, і не марыў пра пакарэнне Сусвету, таму пачаў збятэжыцца мяне.

«Падарожжам на Месяц» цікавіцеся? Я, вядома, і не марыў пра пакарэнне Сусвету, таму пачаў збятэжыцца мяне.

«Падарожжам на Месяц» цікавіцеся? Я, вядома, і не марыў пра пакарэнне Сусвету, таму пачаў збятэжыцца мяне.

«Падарожжам на Месяц» цікавіцеся? Я, вядома, і не марыў пра пакарэнне Сусвету, таму пачаў збятэжыцца мяне.

«Падарожжам на Месяц» цікавіцеся? Я, вядома, і не марыў пра пакарэнне Сусвету, таму пачаў збятэжыцца мяне.

«Падарожжам на Месяц» цікавіцеся? Я, вядома, і не марыў пра пакарэнне Сусвету, таму пачаў збятэжыцца мяне.

«Падарожжам на Месяц» цікавіцеся? Я, вядома, і не марыў пра пакарэнне Сусвету, таму пачаў збятэжыцца мяне.

«Падарожжам на Месяц» цікавіцеся? Я, вядома, і не марыў пра пакарэнне Сусвету, таму пачаў збятэжыцца мяне.

«Падарожжам на Месяц» цікавіцеся? Я, вядома, і не марыў пра пакарэнне Сусвету, таму пачаў збятэжыцца мяне.

«Падарожжам на Месяц» цікавіцеся? Я, вядома, і не марыў пра пакарэнне Сусвету, таму пачаў збятэжыцца мяне.

«Падарожжам на Месяц» цікавіцеся? Я, вядома, і не марыў пра пакарэнне Сусвету, таму пачаў збятэжыцца мяне.

«Падарожжам на Месяц» цікавіцеся? Я, вядома, і не марыў пра пакарэнне Сусвету, таму пачаў збятэжыцца мяне.

«Падарожжам на Месяц» цікавіцеся? Я, вядома, і не марыў пра пакарэнне Сусвету, таму пачаў збятэжыцца мяне.

«Падарожжам на Месяц» цікавіцеся? Я, вядома, і не марыў пра пакарэнне Сусвету, таму пачаў збятэжыцца мяне.

«Падарожжам на Месяц» цікавіцеся? Я, вядома, і не марыў пра пакарэнне Сусвету, таму пачаў збятэжыцца мяне.

«Падарожжам на Месяц» цікавіцеся? Я, вядома, і не марыў пра пакарэнне Сусвету, таму пачаў збятэжыцца мяне.

«Падарожжам на Месяц» цікавіцеся? Я, вядома, і не марыў пра пакарэнне Сусвету, таму пачаў збятэжыцца мяне.

«Падарожжам на Месяц» цікавіцеся? Я, вядома, і не марыў пра пакарэнне Сусвету, таму пачаў збятэжыцца мяне.

«Падарожжам на Месяц» цікавіцеся? Я, вядома, і не марыў пра пакарэнне Сусвету, таму пачаў збятэжыцца мяне.

«Падарожжам на Месяц» цікавіцеся? Я, вядома, і не марыў пра пакарэнне Сусвету, таму пачаў збятэжыцца мяне.

«Падарожжам на Месяц» цікавіцеся? Я, вядома, і не марыў пра пакарэнне Сусвету, таму пачаў збятэжыцца мяне.

«Падарожжам на Месяц» цікавіцеся? Я, вядома, і не марыў пра пакарэнне Сусвету, таму пачаў збятэжыцца мяне.

«Падарожжам на Месяц» цікавіцеся? Я, вядома, і не марыў пра пакарэнне Сусвету, таму пачаў збятэжыцца мяне.

«Падарожжам на Месяц» цікавіцеся? Я, вядома, і не марыў пра пакарэнне Сусвету, таму пачаў збятэжыцца мяне.

«Падарожжам на Месяц» цікавіцеся? Я, вядома, і не марыў пра пакарэнне Сусвету, таму пачаў збятэжыцца мяне.

«Падарожжам на Месяц» цікавіцеся? Я, вядома, і не марыў пра пакарэнне Сусвету, таму пачаў збятэжыцца мяне.

«Падарожжам на Месяц» цікавіцеся? Я, вядома, і не марыў пра пакарэнне Сусвету, таму пачаў збятэжыцца мяне.

«Падарожжам на Месяц» цікавіцеся? Я, вядома, і не марыў пра пакарэнне Сусвету, таму пачаў збятэжыцца мяне.

«Падарожжам на Месяц» цікавіцеся? Я, вядома, і не марыў пра пакарэнне Сусвету, таму пачаў збятэжыцца мяне.

«Падарожжам на Месяц» цікавіцеся? Я, вядома, і не марыў пра пакарэнне Сусвету, таму пачаў збятэжыцца мяне.

«Падарожжам на Месяц» цікавіцеся? Я, вядома, і не марыў пра пакарэнне Сусвету, таму пачаў збятэжыцца мяне.

«Падарожжам на Месяц» цікавіцеся? Я, вядома, і не марыў пра пакарэнне Сусвету, таму пачаў збятэжыцца мяне.

«Падарожжам на Месяц» цікавіцеся? Я, вядома, і не марыў пра пакарэнне Сусвету, таму пачаў збятэжыцца мяне.